

„Edinost“

Izidaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avc.); rven Trsta pa po 8 stotink (4 avc.).

Telefon št. 876.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

„Narodna zveza“.

Pod tem naslovom snuje se na Koperski novi društvo s sedežem v Dekanih. Te dni je bila razposlana društvom koperskega okraja okrožnica z osnovo pravil. V oni okrožnici so naprošeni rodoljubi in društva, da prouče pravila, ter stavijo na posvetovanju, ki je namenjeno za dan 2. junija v Dekanih, primerne preminjvalne predloge. Oni rodoljubi in društva, katera se ne morejo udeležiti posvetovanja sami ali po svojih zastopnikih, so vabljeni, da svoje misli in pomisleke naznanijo razpošiljateljem okrožnic, gg. Edmundu Hrovatinu, učitelju, in And. Munihu, obč. tajniku v Marezigah. Po dosedanji osnovi pravilje namen društva:

1. Podpirati pevska, bralna, izobraževalna in slična društva ter gospodarske zadruge.
2. Pospeševanje vsega, kar bi zmaglo koristiti gospodarskemu in kulturnemu napredku slovenskega in hrvaškega ljudstva v Istri.

Ta svoj namen dosega društvo:

1. S tem, da združuje v sebi društva in gospodarske zadruge ter jih podpira v vsem, kar bi istim olajšavalo doseganje njihovega namena,
 2. da podpira snovanje novih takih društev,
 3. da gre svojim članom-zadruham na roko osobito v knjigovodstvu, sestavljanju letnih računov in prirejanju veselice,
 4. da prireja samostojne poučne shode in predavanja v vseh strokah človeške znanosti in osobito o kmetijstvu,
 5. da prireja vsako leto jedno ali več veselice s sodelovanjem pevskega in glasbenih zborov, društev, katera so v zvezi,
 6. da za kraje, kjer ni učitelja, prireja tečaje za analfabete,
 7. da nastavi posebnega učitelja petja in glasbe, ki bo poučeval one zборе, kateri nimajo svojega učitelja.
 8. da osnuje društveni vrt z uzornim vrtnarstvom, vinogradom in sadno drevesnico.
- Delokrog, ki je določen društvu po osnovnih pravilih, je torej jako obširen in nekateri rodoljubi, ki so pravila pregledali, so že izrekli menenje, da je društvu odločeni delokrog preobširen. Povdarjali so tudi, naj

bi društvo omejilo svoje delovanje le na kulturno polje ter naj bi združevalo v sebi le pevska društva. Tudi se je od nekaterih strani izražalo menenje, da Dekani niso primeren kraj za sedež namerjanega društva.

Oni, ki trde, da je društvu odločeni delokrog preobširen, imajo deloma prav. A treba pomisliti, da se bo vršilo pač le ono, in toliko, kar in kolikor bo ravno mogoče. Bolje pa je vedno, če je društvo po svojih pravilih postavljeno na širšo podlago, ker se zmore na tak način bolj slobodno gibati. Tudi je pri nas neobhodno potrebno, da idealna stremjenja naroda spravljamo v harmonijo s praktičnimi potrebami življenja. Našemu ljudstvu manjka kruha. Zato pa je neobhodno potrebno, da ljudstvu vedno in povsodi, o vsaki priliki kažemo na pota, po katerih zmore dospeti do kruha! Lačnemu človeku je prvi ideal — kako in kje bi se najedel?! Zato je takemu človeku zastoj pripovedovati o idealih. Kruh, kruh! To mu je prvi ideal! Naš narod je pa lačen, zelo lačen! Prizadevajmo si torej, da pokažemo narodu, kje se zmore najesti?! Ko bo narod — oprostite, da govorim precej prozaično — sit, potem, ko ga ne bo več tako hudo trla skrb za vsakdanji kruh, potem šele bo narod dostopen tudi drugim idealom. Kultura je le posledica blagostanja, a bogatstvo izvira le iz kulture. Narod, živeči v siromaštvu, ne more misliti na idealna in kulturna stremjenja. Šele ko se je narod povzpelo do telesnega blagostanja, zamore začeti misliti tudi na idealna stremjenja življenja. Čim pa se je v blagostanju živeči narod pospel do neke gotove stopinje kulture, spremeni se njegovo blagostanje kmalo v bogatstvo. In ravno Istra nudi svojim prebivalcem vse pogoje, da se narod popne do blagostanja, da: do bogatstva. Treba ljudstvu samo pokazati prirodne zaklade in na bogatstvo, ki se more dvigniti iz teh zakladov, ki mu jih nudi njegova domovina, in iz sedaj tužne Istre postane v nekaj desetletjih dežela blagostanja; dokler pa bo ljudstvo gospodarski odvisno, tako dolgo niti misliti ni na napredek. Zato pa treba delati, delati in zopet delati. S samimi pevskega društva naj bodo sredstvo, s katerim bomo zbujali narod iz zaspanosti, letargije in fatalizma.

Nadaljna točka v programu našega narodnega delovanja bodi, da navajamo ljudstvo k spoštovanju samega sebe, k samozavesti, k varčnosti in treznosti. Učiti moramo ljudstvo, kako naj gospodari, da bo imelo več dohodkov iz svojega gospodarstva, od svoje zemlje; nuditi mu moramo priliko, da svoje pridelke prodaja z najmanjšimi stroški in največim pridom; poskrbeti moramo, da v službu denarnih stisk ne bo izročeno na milost in nemilost raznim oderuhom in pijavkam. To je naša dolžnost! Čim pa se zavedamo te dolžnosti in hočemo to dolžnost tudi dejansko izvršiti, je naravna posledica temu, da moramo mej ljudstvom širiti gospodarsko znanje, podpirati snovanje gospodarskih zadrug in posojilnic. Je krajev, kjer bi vspevale posojilnice in gospodarske zadruge in kjer so tudi možne, ki bi prevzeli vodstvo takih zadrug. Manjka samo inicijative. Tako inicijativo naj bi dajala »Narodna zveza«! Je tudi krajev, kjer bi lahko osnovali pevska in bralna društva; trebalo bi samo inicijative. So kraji, kjer se že obstoječa društva in gospodarske zadruge ne morejo prav razviti, ker se nimajo kam obratiti za svet; so zopet kraji, kjer že obstoječa pevska in bralna društva samo životarijo, ker nimajo od nikjer in nikake pomoči. Novo društvo bi imelo torej obširno polje za svoje delovanje in lahko bi koristilo mnogo, premnogo. Na rodoljubih in društvihi pa je ležeče, da-li bo možno, da se ta ideja oživetvori ter da se prepotrebno društvo osnuje. Zato pa prosimo vse rodoljube in vsa društva, da se udeležijo onega posvetovanja v Dekanih. Po osnovnih pravilih bi bil sedež društva v Dekanih, kar naj bi društvo svoje delovanje — vsaj od začetka — omejilo v prvi vrsti na koperski okraj, a Dekani leže primeroma najbolj v sredini. Ako bi se pa pokazalo, da bi bil kak drug kraj primernejši, bi se društvo pač lahko preneslo tudi drugam.

Na svidenje torej dne 2. junija v Dekanih!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 30. aprila 1901.

O položaju. Korespondenčni biró nam je bil sicer sporočil, da je vsa zbornica ra-

dostno pozdravila predlogo o kanalih, ali zdi se, da stvar ne pojde tako gladko, kakor se morda nadeja vlada. I seveda: iz glasil, ki so tolmači vladinih misli, pa tudi iz besed gospod Körberja samega, ki jih je bil izrekel, utemeljuje omenjeno predlogo, je razvidno, da je vladi o tem glavna misel ta, da bi po kanalih, ki se imajo še le graditi, že sedaj odplula narodna nasprotstva. E tudi gospod Körber bi moral pomisliti, da, kar je nastalo po daljšem razvoju in procesu in kar ima globoke korenike, se more spremeniti zopet le po dolgem procesu v nasprotni smeri, po procesu, ki ima odpraviti one vzroke. Sedanja kriza v državi je nastala vsled borbe med načelom ravnopravnosti na jedni in pretenzijo po nadvladju jedne narodnosti na drugi strani. Stvari so se razvijale logično, po naravi. Oni, ki so prihajali z gori označeno pretenzijo, so bili od državne uprave dosledno podpirani na vseh straneh; drugi, ki reklamirajo svoje jednako pravo, so bili od iste državne uprave zanemarjeni na vseh straneh. Potem ni moglo priti drugače, nego da so prvi postali objestni brez vse mere, drugi pa ogorčeni, kakor le more biti ogorčena človeška narava, ko živo čuti, da se jej krivica godi, ko čuti, kako mu kruta sila izpodkopa tla, na katerih živi ima vso pravico! Tako je torej rastla objest na jedni in ogorčenje na drugi strani. A kjer se krešeta dva taka elementa, tu mora biti ognja, hudega ognja in besnečih viharjev. To je geneza sedanje avstrijske krize.

Zakon narave pa je tak, da dolgemu procesu nastajanja bolezni mora slediti daljši proces zdravljenja. Ta velja tudi za bolezni v političnem in narodnem življenju. Tudi v tem življenju ni možno kar na mestu zaustaviti vzroke, ki delujejo, ni možno velepati idejam in mislim: ustavite se! — in ni možno zahtevati od narodov: toliko in toliko časa ne smete misliti na krivico, ki vam je tekom dolgih let zarezala globoke rane; in toliko in toliko časa ne smete občutiti, da te rane pečejo! Kdor zahteva to, ne pozna psihologije, ne pozna duše naroda. Zato ponavljamo, da jo sedanja vlada v hudi zmoti, ako meni, da jej po samih kanalih pride resničen ali rečimo vsaj začasen mir. Proces se mora začeti postopno razvijati v nasprotni smeri: da bo od-

PODLISTEK.

Na „trabaklju“.

Spisal Janko Kessler.

Zadnje dni meseca vinotoka leta 1894. določilo je poveljništvo trdnjavo-topničarskega polka »Grof Colloredo-Mels št. 4«, garnizijočega v Pulju, da je drugi stotnjiki preskrbeti nadzorstvo munijskemu transportu za Dalmacijo in bližnjo Heregovino.

Ze od nekdanj sem gojil željo, da bi se seznanil z vsemi tajnostnimi močmi te neskončne mokre planjave — morja —, da bi se poglubil v njegove skrivnosti ter se navžil njegovih čudes. Nudila se mi je torej najugodnejša prilika ravno v tem slučaju; zato sem se zgledil iz lastne volje in sreča mi je bila mila.

Drugi dan pa sem švigel po raznih prodajalnicah, da si preskrbim živeža za vožnjo, trajajočo morda mesec dni na težko obloženih jadernicah, ali — kakor navažno nazivljajo take ladije — na »trabaklju«.

Umevno je, da na ladiji, ki nosi v svojem srecu toliko stotin zabojev granat, šrapnelov, smodnika ter drugega streljiva, ni smeti zanetiti ognja. Vse treba torej, ali prej skuhati, ali pa uživati surovo.

Naj si bo, sem si mislil, saj tako ne palim tobak, za drugo bo pa že kako!

Kmalu sem imel v svoji lasti lepo grudo sira, kos salama, steklenico ruma, zavitek sladkorja, nekaj špirita, čaja in mal samovar. To poslednje pa povem bolj na tiho, kajti utegnili bi se zgoditi, da bi mi še danes stopil kdo na prste, na nogah pa sem zelo občutljiv že od nekdanj. Sploh se pa tudi ne spleča dražiti sršenovega gnezda. Razum tega sem imel še tri »štruce pimza« ali »komisa« in pa malo vrečico prepečenca, katerega mi je usilil neki znanec, pek na »Kastelu«.

Bila je lepa zaloga, mislil si bo kdo, toda povedati moram, da je bila polovica vseh teh prepotrebnihi stvari last topničarja, ki me je imel spremljati na tej službeni poti.

V treh dneh je bilo vse srečno naloženo in je ladija krila toliko zabojev smodnika in toliko zabojev raznih krogelj — števila ne smem povedati, sicer mi bi kdo očitil, da izdajam uradne tajnosti — ko je bilo torej vse v redu, dobil sem razna pojasnila in potrebna izkazila. Neki vojaški uradnik, ki je vodil nakladanje, me je še k sklepu opozoril, kako naj se varujem ognja, obenem pa pristopil bliže ter dejal tiho: »Če se pa kaj naredi, vas pa tudi ne obesijo.«

»Gotovo ne, ker bom, kdo ve kje, na dnu morja«, sem odvrnil naglo.

Pokazal mi je dve vrsti zob, prikimal, ozrl se še enkrat, da-li je vse v redu ter

odšel naglih korakov, kakor bi se bal, da se trabakelj razleti vsaki hip.

»Sveta Marija« — tako se je imenovala ladija — je bila dobra jadernica, sicer bolj starikava, toda čvrsta in vajena raznih pomorskih nezgod in neprimlik. Opremljena ni bila z nikakimi ugodnostimi, še posebnega predela ni bilo, kjer bi si bila midva naredila svoje ležišče. Postlala sva si kar na zabojih, neposredno na strahovitem razstreljivu, in spalo se je tudi za silo.

Lastnik »Svete Marije«, pristen dalmatinski brodar, je imel sicer svojo precej prijazno in prostorno kabino prav v zadnjem ladijinem koncu, toda samo — za se! Zdel se mi je kakor samotarski, godrnjavi jazbec v svoji luknji, kakor so me strašili včas; nikogar ni trpel poleg sebe.

Ostalo moštvo, obstoječe iz dveh postarnih, sesušenih pomorščakov in treh mladih mornarjev, izmed katerih sta bila dva še jako mlada, pa je spalo v skupni, temni beznici na ladijinem rileu v največji tesnobi.

Drugo jutro sem se zbudil za rana in sem začutil takoj, da se gibljemo: torej že na poti!

Naglo sem se napravil ter zlezal na krov. V krasni, rdečkasti jutranji zarji svetil se je Pulj za menoj in starodavna »Arena« je nekako slavnostno odbijala prve žarke rmenne solne oble. Velike krtine — pravijo

jim tudi »forti«, »baterije«, trdnjave — so nemo in resno zrle v nas s svojimi velikanskimi topovi kakor bi hotele reči: gorje mu, kdor bi se nam bližal s sovražnim namenom!

Kmalu smo krenili za trdnjavo »Mario Lorisio« proti jugu in Pulj je izginil izpred oči, toda ne za dolgo. Objadrali smo malo musilsko predgorje in zopet je bilo videti nekatera puljska poslopja. Razne zarezje in zajede v trdi kraški svet so se vrstile ob obali. Tuintam je kaka skromna trdnjavica, na pol porušena in opuščena, poleg krasnega modernega oklopnika mōlela izmed pritlikavega grmičja. Mali ribiški čolnčiči so nas srečavali, hité s ponočne lovi domov in na trg.

Povsod je bilo za-me dovolj zanimivih in neznanih prizorov. Ob obilici novih, prijetnih utisov nisem opazil, da so jadra, katera je dotlej napihovala lena, komaj vidna sapica, odnehala popolnoma. Bili smo kakor vzdani: nič naprej, nič nazaj.

Gospodar je rentail in klet po hvalevrednem običaju vseh pomorščakov. Toda vse to ni pomagalo prav nič. Nazadnje pa, ne bodi len, je ukazal odpeti čoln — kajč — ter veslati, češ, saj itak kmalu potegne svež veter. Molčé so mornarji pripeli čoln ladiji na rilec, razvrstili se in šlo je v jednako-mernem taktu dalje, prav počasi dalje.

(Pride še.)

nehavala objest na eni in da bodo zginjali vzroki za ogorčenje na drugi strani!

Da se povrtno h kanalom. Stvar ne pojde torej tako gladko. A čudno, da prihajajo pomisleki ravno iz tiste dežele, ki je v prvi vrsti interesirana na tej predlogi, iz Češke. Že nedavno temu je eden čeških velikašev na nekem shodu govoril na način, da je prilil precej vode v peno Koberjevo čašo. Seveda principijsko nasproten ni nikdo na Češkem. Ali pomislek — in morda ne povsem neopravičen — je ta, da bi bilo naravno, da se poprej izvedejo druge melioracije, predno se prične s takim velikanjskim podjetjem. Posebno pa da bi bilo regulacijo raznih vod izvršiti v prvi vrsti, ker bo od tega odvisno tudi vspevanje kanalov, ki se imajo graditi. — Znak takih pomislekov je, da se predloga o kanalih ni še izročila odseku in da se tudi — kakor trdi »Neue Freie Presse« — ne izroči tako hitro. Predsedništvo zbornice da misli sicer na tako izročeno brez prvega čitanja, ali uprli da so se temu češki velikaš Parish — kar bi pričalo, da vsa ta mogočna skupina sodi soglasno — in češki radikali. Ako ostane pri tem protestu, potem se bo moralo prej vršiti prvo čitanje.

Glede potovanja cesarjevega v Prago še ni popolne gotovosti. Dočim je jedni smatrajo kakor gotovo stvar in navaja že čas potovanja — drugo polovico maja — pa zatrja »Montagspress«, da je potovanje odvisno od uspešnega razvoja državnozbornskega zasedanja. Zlasti pa čas potovanja da še ni določen.

Čemu adlatus? Glasom vesti v hrvatskih listih je imenovanje kanonika dr. Dvornik-a mitropolitom in kapitularnega vikarja v Zadru, Borzattija, njegovim adlatusom — dovršena stvar. »Obzor« od 27. t. m. piše pod gorenjim naslovom: »Ako se uresniči vest, da je današnji kapitularni vikar v Zadru Borzatti imenovan škofom-adlatusom, potem izzove to vseobčo nezadovoljnost in vsakdo se bo vpraševal začudjeno: Čemu ta novost? Imenovanja Dvornikovega Hrvatje ne vsprejmejo z nezadovoljnostjo, ali tudi ne z oduševljenjem. Po vesteh, ki jih dobivamo, bo on rezerviran, dočim utegne pest italijanskih iredentistov ustati proti njemu, ker njim je dovolj, da kdo ni njihov, da padejo nanj z blatom in kamenjem. To se je predvidjalo, a da jih potolaži, predložila je vlada — novost. Le tako je možno tolmačiti si eventualno imenovanje Borzattia. On je sad strahu pred pestjo iredentistiških kričarjev. Duhovniki vse škofije hočejo v hrvatskem jeziku občeovati se svojim škofom. Ako je v Zadru pet šest duhovnikov, ki hočejo govoriti italijanski, ako v občini Zadru mrzé hrvatski jezik, nočemo povdarjati mi, da Dvornik zna dobro italijanski, ker to bi bilo neodpušljiva popustljivost; ali pa se mora dati italijanski adlatus, da se ustreže iredentistiškemu poželjenju? Borzatti ne more nadomestovati Dvornika v nobenem slučaju, ker ne zna hrvatski, a vrhu tega je trebalo spomniti se, da je bil on zli duh pokojnega Rajčevića; in kdove, dali bi bil pokojnik storil toliko pogreškov, da je imel drugačnega svetovaleca poleg sebe! Kdaj se avstrijska vlada odrese dvolične politike, s katero hoče ugajati vsakomur, v resnici pa odbija vseh? V Zadru ne bi smeli pozabiti, da pokojni namestnik Rodič ni znal ni besede italijanski, a je vendar mogel namestnikovati celih 12 let in iredentovska gospoda so se znali, ko jim je trebalo, sporazumevati se z njim.

Predloga o vodnih poteh. Predloga, ki jo je vlada predložila državnemu zboru, obljublja v prvi vrsti: gradnjo kanala za plovbo od Donave do Odre, kanala Donava-Odra do gornje Labe s kanalizacijo Labe do Melnika, konečno plovbeno zvezo od donavsko-oderskega kanala do področja Visle ter Dnjepra. Država zgradi te vodne poti pod pogojem, ako dežele, v katerih bo izvesti te zgradbe, ter mesti Praga in Dunaj pomorejo s primernimi prispevki. Ta dela se imajo začeti najkasneje leta 1904 in se imajo izvršiti najdalje v dvajsetih letih. Stroški, v kolikor ne bodo pokriti po interesnih, se pokrijejo s 4 odstotnim ne obdačenim posojilom, katero bo izplačati v 90 letih. Od tega posojila je v periodi od 1904 do 1912 potrositi največ 253 milijonov kron. Minister-ski predsednik je to predlogo obrazložil v jako obsežnem govoru, ki je bil vsprejet z odobravanjem in v katerem je povdarjal mi-

sel, da bo po energičnem povspenju gospodarskih in kulturnih interesov najbolj služeno miru med narodi v Avstriji.

Bela vrana. To pa je res bela vrana: Madjar, ki je toliko pameten, da svari Madjare pred — madjarizacijo! Tako mož, ki govori Madjarom pametne besede, je poslanec F. Blaskovics, ki v »Magyarorszag« iz Temesvara odgovarja tako-le nekemu dopisniku istega lista, ki je bil v posebnem članku govoril o delovanju ogrskih Nemcev proti madjarskemu jedinstvu:

»Ideja narodnosti je prodrla v minolem stoletju v vse dežele ter si našla pot v največje in najmanjše narode in zaplapolala je z velikim ognjem tudi med Madjari. Je-li je torej čudo, da je ideja, ki si je osvojila ves svet, več ali manj uplivala tudi na ogrske narodnosti? Je-li čudo, da tudi v njih raste vzbudiliva se samozavest, individualno zavedanje, udanost svojemu jeziku, in da je pojedince zavzela v toliki meri, da jih je zavzela v pretiravanja, ki se ne strinjajo z idejo madjarstva? Politiška zrelost in zdrava pamet, a ob onem tudi rodoljubje nam nalagajo dolžnost, da istotako, kakor v svojem krogu gojimo in učvrščujemo narodni svoj čut, tudi nasproti nemadjarskim narodnostim Ogrske ohranimo zdrolo umevanje. Kaznujmo strogo onega, ki bi delal proti državi, ali ne razburjajmo se, ako je kdo udan svojemu jeziku, a poleg tega spoštuje tudi državni jezik! Ali, kar je glavno: ne madjarizirajmo nikogar in ne dolžimo celih narodov z nerodoljubjem. Ker tako bi mogel postati pravim tatom oni, katerega smo po krivem obdolžili tatvine.«

Potem dokazuje Blaskovics, da se vse gibanje ogrskih Nemcev giblje v okvirju narodnostnega zakona. Puntar da je bolj oni, ki sumniči rodoljube. »S pravico in treznim razpravljanjem — tako zaključuje Blaskovics — storimo mnogo več koristi domovini, nego-li s pretiravanjem!«

Francija in Rusija. Francozki minister za vnane stvari je v soboto odpotoval iz Petrograda. Že prišrčnost, s katero so ga vsprejemali povsodi ga častili in gostili, ni dopuščala nikakega dvoma, da je potovanje Delesséjevo v polni meri doseglo svoj glavni namen: utrjenje odnosajev med obema zveznima državama. A hvala, ki jo je napisal Delesséju visokoočijozni list »Journal de Saint Petersburg« — glej sinočnjo brzojavko iz Petrograda — proslava moža, »ki ima popolno umevanje zvez med Rusijo in Francijo na blagor obeh narodov«, je zanesljivim znakom, da so se v Petrogradu sporazumeli do dobrega in da so tankaj uverjeni, da jim bo Francija pokrivala hrbet v vseh vprašanih svetovne politike in sosebno še, da bo Francija povspenjuvala glede velikih načrtov Rusije na Vztoku. Tako je Rusija v jako ugodni poziciji nasproti vsem evropskim vladam — na kitajskem pozorišču. Avstro-Ogrska igra itak le podrejeno ulogo. Italije ne jemlje menda nikdo resno vpoštev za borbo

Nemčija pa je se svojim Waldersee-jem doživila lekejo, da je v Kitaju veliko laglje ne dajati pardona — z besedami, nego pa pobijati Kitajce; in Anglija? Ta pa je tako temeljito priklenjena tam v južni Afriki in tako temeljito ruinirana finančno, da morajo nje državniki posezati po obupnem sredstvu, ki utegne upropasti jedno najvažnejih panog angleške industrije in trgovine, izvažanje oglja, da so morali misliti na povišanje izvozne carine, ker drugače ne morejo pokrivati ogromnih stroškov. Rusija more biti res zadovoljna se svojim položajem, ki si je je ustvarila s svojo modro politiko, ki rada daje pardon in ki baš zato — zmaga. V Aziji oprta na velespretno diplomacijo svojo — ki s tem, da navidezno rada odjenjuje, pridobiva največje efektivne vspehe, — in v Evropi z Francijo ob boku: je Rusija res v najugodnejem položaju.

Tržaške vesti.

Konfiskacija. Včerajšnja številka našega lista je zaplenil e. kr. državni pravdnik radi članka »Travestija«. Akoravno nismo pravniki, zdela se je nam ta konfiskacija neopravičena, ker je bila tendenca vsega članka vendar ta, da se brani ugled cerkvenih slavnosti. Prašali smo pa vsejedno nekatere naše pravnike, v čem smo se z omenjenim člankom mogli pregrešiti proti kazenskem zakonu, a nikdo nam ni znal navesti ž kazenskega zakona, ki bi se dal uporabiti na vsebino omenjenega članka, takó, da nam ne preostaja drugega, nego da potrpežljivo poča-

kamo, da nas eventualna razsodba deželnega sodišča pouči o naši nevednosti. Proti zaplenbi smo seveda uležili utok.

Poziv! Ker je bil sinoči naš list zelo kasno zaplenjen in ker je mnogo listov odšlo naročnikom že s prvimi vlaki, odposlali smo danes jutraj II. izdajo vsem onim, o katerih mislimo, da niso dobili prve izdaje.

Ako bi kateri cenj. naročnikov ne vdo-bil ni prve ni druge izdaje, naj blagovoli reklamovati list z odprtim pismom, ki je poštne prosto, na kar mu ustrežemo drage volje.

Naš »Narodni dom«. Veselih obrazov srečavaš danes po mestu in okolici vse polno. Kaj se je zgodilo tako veselega? Slovani smo dobili vendar slednjič tla, na katera si postavimo toli željno pričakovano zavetje, kjer se bomo mogli shajati sami mej seboj in od koder nas ne bo mogel pregnati nihče. Ne bodo nas nehali iz ene dvorane v drugo, kadar bomo hoteli prirejati svoje zabave; odslej nam ne bo trebalo moledovati okoli naših nasprotnikov za potrebne prostore. Ne, vse to odpade. »Narodni dom« bo vseh vsprejemal z očetovsko ljubeznijo v svoje gostoljubne prostore, kjer se nam bo mogoče gibati slobodno in samozavestno. Vse to vedo naši vrli rodoljubi; a vest o nakupu narodnega doma jih je doletela tako nepričakovano, da v prvem trenutku niti niso mogli verjeti, da je to že danes dovršen čin, čim, ki se vse pred nekolicimi dnevi, nekolicimi urami zdel le oddaljena svetla prikazen. Včeraj in danes ne slišiš med našim ljudstvom drugega pogovora nego o narodnem domu. V naše uredništvo prihajajo kar v procesiji rodoljubi iz mesta in okolice, ki se hočejo osebno prepričati o resničnosti vesele vesti in ki nas povprašujejo po vseh mogočih podrobnostih. Vsi proslavljajo odločni in rodoljubni čin tržaške posojilnice in hranilnice in sliši se občno menenje, da je prostor, nakupljen za zidanje narodnega doma, najsrečnejše izbran in prvi centrum tržaškega mesta sploh, posebno pa slovenskega oddelka našega mesta.

Naravno je, da nam ljudje prihajajo že z vsemi možnimi željami in nasveti, kako bodi urejen prihodnji narodni dom. No, naj se le pomirijo in pa malce — potrpe. Uverjeni naj bodo, da možje, ki so toli srečno in spretno rešili prvi del naloge, rešijo istotako spretno tudi drugi del in da bodo o določanju načrtov pazili na vse potrebe tržaških Slovencev, tako, da bo narodni dom res služil svojemu vzvišenemu in velikemu namenu in da bo res narodni dom v najeminentnejem, pomenu te besede.

»Bancuccia slava« je imenoval nedavno »Piccolo« našo vrlo tržaško posojilnico in hranilnico v nekem svojem poročilu. Bancuccia pa je dala nesramnemu Židu na-to dva prav krepka in najprimernejša odgovora s tem, da je nakupila zaporedoma v Trstu dva narodna doma in sicer najprej lokalni narodni dom za sv. Jakobske oddelke in včeraj prostor, na katerem se v čim bližjem času, v sru mesta, sezida ponosen centralni »Narodni dom« za vse tržaške Slovence. Altro che bancuccia, caro »Piccolo«!

Aha! Aha! »Amico« je prijatelj »Avveniru«, v obeh veje isti duh — duh znanih mladih duhovskih reformatorjev. V sovražstvu do Slovencev stojita na isti višini, rama ob rami. Koliko strupa sta že ta dva prijatelja — popolnoma vredna jeden drugega — zčila na našo narodnost?!

Tem bolj nas je presenetila zadnja številka »Amica«: kakor da je izvršilo pravi čudež na njem — gibanje v Rojanu. Golido s strupom je položil na stran in prišlo je do glasu pero s — sladkozavito besedo.

Kar sam med teče iz tega peresa, da bi dokazalo, kako navdušen je gospod Jurizza — za narodni mir! On privošča Slovencev vse, ali absolutno vse, kar jim gre. In če se mu ni posrečilo to plemenito človekoljubno in velekrščansko delo, so krivi na tem izključno tisti slovenski agitatorji! Ti agitatorji da se namreč nikakor ne zadovoljujejo s tem, da bi bili Slovenci v polnem uživanju svojih pravie, a da bi tudi Italijani živeli mirno poleg njih, a mpa k hočejo in hočejo kar prepoditi Italijane iz te župnije.

Ali naj odgovarjamo zopet? Ne! Človeku postaja že zoperno, ako se mu je razgrevati radi laži, ko je vendar resnica tako na dlani, jasna kakor beli dan. In gnusi se mu slednjič tako grdo hinavstvo, ki je sto-krat grše, nego odkrito in pošteno, če tudi najhuje sovražstvo. Rojanska resnica je na dlani, dogodki v Rojanu notorični, znani vsem;

mirnim srcem prepuščamo torej vsakemu poštenemu in resnico ljubečemu človeku, naj sodi sam, kako treba taksirati tako — hinavstvo. Vzpričo temu natezanju »Amica«, da bi svojega bratca Jurizza predstavil svetu kakor belo in nežno — preganjano nedolžnost, moremo mlade reformatorje le opozoriti, da če kje, velja tu francoski pregovor: Qui s'excuse s'accuse — kdor se opravičuje, se obsoja.

Gospoda Jurizza in njegovo delovanje za — narodni mir prepuščamo torej našim čitateljem na sedbo.

Sedaj pa moramo pribiti še nadaljnje hinavstvo, ki je naravnost neverjetno, ako se spominjamo, kaj vse imajo že na svoji vesti ti duhovski reformatorji na škodo narodnosti naše.

Čujte le, kako sladkozavito meditira hinavec v uredništvu »Amica«:

»Narod je sveta stvar; vsakdo ima pravico ljubiti ga in braniti, in iste pravice, ki jo imamo mi Italijani za negovanje svoje narodnosti, gotovo ne odrekamo tudi drugim: da jim je draga njihova narodnost. Ali nad narodom je vera; in ničesar, in tudi najintenzivnejša ljubezen ne more opravičiti izdajstva na veri. Italijani, Slovani in sploh vsi, in naj bodo še tako razdeljeni na narodnem polju in naj so jim ideje dijamentralno nasprotne v tem pogledu, bodimo vsikdar združeni, kajti resnica je le ena, in to resnico je najti le v katoliški cerkvi. Kar je zunaj nje, je krivo, je strast, je zmota in prehod iz vere v razkol je krivičen, od Boga k hudiču, od čednosti do strasti, od prosvete v teme trme, zmote, ki je v pogubo narodom, ljudstvom.«

Mi bi tu lahko »Amicu« zalučali v obraz: da je falotarija to, ako kdo z ozirom na rojanske dogodke govori o razkolu! Ali lažnjiki so že sojeni od naših ljudi. One druge, svoje iredentovce, Žide, framosanske novinarje in slovenske izdajce, pa naj si le cbrže »Amiceve«! Na tiste ne reлектiramo in bi bilo bedasti, ako bi njim hoteli govoriti.

Ali da bodo čitatelji imeli pred očmi vso gorostasnost hinavstva, ki je razloženo v ljubem »Amicu«, jim kličemo v spomin, da ti isti ljudje, ki govore sedaj, da je narod sveta stvar in da ima vsako pravico do ljubezni do svojega naroda — a ta pravica, bi rekli mi, involvira še drugo nadaljno pravico: pravico do boja za »drago« narodnost, ako jej preti nevarnost —, kličemo torej v spomin, da so isti ljudje najintenzivnejše delovali na izrinjenju našega jezika iz katedralne tržaške; da so isti ljudje uprizorili sistematično akcijo, poslužuj se o tem pomoči tržaških Čifutov in brezvercev, za izrinjenje našega jezika iz cerkev pri sv. Jakobu in pri sv. Antonu starem in novem; da je jeden teh fanatikov storil izrek, ki je naravnost gorostasen, ako je prišel iz ust duhovnika, izrek namreč: da je cerkev sv. Antona starega preveč — aristokratična za slovenski jezik; da so ti mladi reformatorji, zlasti o homatijah pri sv. Jakobu, kričali po svojih glasilih, da značaj dežele je izključno italijanski, da Slovenci so tu le gostje in da morajo biti hvaležni na gostoljubnosti, ki jo uživajo; da so nekateri teh gospodov naše ljudi gonili od spovednice z besedami: non confesso per ščavo; da so oni, kakor voditelji krščansko-socialne stranke izjavili slovesno, da v spodnji okolici ni smeti govoriti slovenski; da so iz bratovščin, sestavljenih skoro izključno iz Slovencev in Slovenk, prgnali naš jezik; in slednjič konstatiramo dejstvo: da ima vladika tržaški v svojih rokah protest in tožbo, podpisano od vseh duhovnikov, ki se zbirajo okolo »Amica«, v kateri zahtevajo, da naj se slovenski jezik popolnoma izključi iz tržaških cerkv!!!

Kdor ima le količkaj razsodnosti, naj primerja sedaj ta ravnokar navedena dejstva z onimi gornjimi sladkozavitim besedami, pa gotovo vsklikne z nami vred:

Aha, aha, postaja jim vroče pod nogami in posledice njihovega, s stališča verskega interesa naravnost herostratičnega postopanja jih žejejo okoli hinavskega lica.

Križevi pot po e. kr. uradih. Danes med 9. in 10. uro jutraj je bil na finančni direkciji tajnik neke zadrage v Sv. Križu, radi nekega društvenega opravka. Bil je v sobi št. 130; tam ga niso umeli, kaj želi, ker ne znajo našega jezika. Od tu je šel v št. 116, kjer je dotični uradnik tako slabo lomil slovensčino, da ga je naš mož ravno tako malo umel, kakor da bi mu govoril turško. Rešila se je stvar s tem, da mu je uradnik pokazal v bližnjo sobo, kjer je dotični urad-

nik, o sreče! vendar znal slovenski. Ta mu je razložil, kaj mu je storiti in ga poslal nazaj v št. 130 in od tukaj zopet v št. 129, kjer se je vendar srečno dočrtil križev pot in se rešila stvar.

Sili nam sedaj mučno vprašanje: kdo ima večje pravice in ugodnosti na naših c. kr. uradih, laški podaniki ali pa starodavni tržaški domačini Slovenci? Morda bi nam tudi finančno ravnanje utegnile odgovoriti na to kočljivo vprašanje.

Kaj je z našim dramatičnim društvom? Svojedobno se je bila v Trstu sprožila misel, da bi ustanovili dramatično društvo. Da je stvar zaspala, je umevno, ker nismo imeli dosedaj primernih prostorov za dramatične predstave. Ker se nam pa sedaj v nedolgi bodočnosti odpre lepa dvorana v »Narodnem domu«, dobro bi bilo, da bi se začeli kompetentni krogi zanimati za oživotvorenje tega prekornega društva. Ko bo dožidan »Narodni dom«, moralo bi biti tudi dramatično društvo popolnoma zdrlo za resno nastopanje. Torej zganite se, da ne bo prepozno!

Odpravljen praščji semenj. Tržaški municipij je odpravil mesečni praščji semenj na Proseku ter opravičuje ta svoj korak s tem, da so prostori, odmenjeni za semenj, nedostopni in da je drugi mesečni semenj v bližnji Sežani.

Popravek. Včerajšnja notica o nakupu narodnega doma nam je popraviti v toliko, da je o tem posredoval gospod Ragutich in ne Rigutich.

Vozne cene električnega tramvaja. Zjutraj znižane cene električnega tramvaja so od jutri, dne 1. maja, veljavne samo do 8. ure zjutraj, mesto do 8^{1/2} ure, kakor so bile veljavne dosedaj.

Stavka v čistilnici riža pod Škednjem. Iz Škednja nam poročajo, da so delavci tamšnje čistilnice riža danes zjutraj nastopili stavko.

Regnicolo. Ti naši ljubi regnicoli so nam pravi ježi v basni »jež in lisica«. Došli sem iz lačne Italije vedejo se tako ponižno, da bi človek mislil, da so to najpohlevnejši ljudje na svetu. Komaj pa so se naučili nekoliko tržaškega zraka, pa postajajo hitro skrajno prepotentni in se vedejo, kakor da bi bili oni tu gospodarji, mi domačini pa njih hlapei. saj nam tudi dosledno pravijo — ščavi! Predvčerajšnji dan nam je zopet podal jeden dokaz več za zgornjo trditve. Redarji so namreč zaprli 24-letnega krojača Ferdinanda Faceo iz Bresceje v Italiji, ker je z vrat uredništva »Avanti-ja« potrgal neko naznanilo. Kdo kali mir? Kdo provocira?!

Družinska žaloigra. Kakor smo že poročali, usmrtil se je minole srede klesar Josip Sferca. Povedali smo tudi, da njegova žena leži v bolnišnici bolna na smrt. Njej niso ničesar povedali o groznem dogodku v družini. Uboga žena, vidé, da se jej bližajo poslednji trenotki njenega življenja, povpraševala je vedno po svojem možu, katerega bi bila rada še enkrat videla pred svojo smrtjo. Tolažili so jo vedno, da pride čez nekoliko dni, ker ima neko silno delo izven mesta in ga ne more zapustiti. Bolna žena je bila potolažena s tem in je mirno čakala svojega moža, katerega pa seveda ni mogla pričakati, ker je bil že pred njo na onem svetu, — včeraj zjutraj je namreč tudi ona izdihnila svojo dušo in zapustila ubogo osiročeno hčerko, ki je v malo dneh izgubila očeta in mater. Hčerko, kateri je še le 7 let, so izročili neki nje teti.

Nesreča. Z nekega parnika, ki je pripeljal riž v čistilnico riža pod Škednjem, hotel je danes zjutraj neki mornar skočiti v šoln, a je o tem po nesreči pal v morje in se bržkone utopil. Trupla niso še našli.

Povožena triletna deklica. Sinoči ob 7. uri je povozila v ulici Torrente neka kočija deklica Valentino Meršček iz ulice Molino a vapore št. 4. Deklica se je bila za trenotek oddaljila od svoje matere in je tako po nesreči prišla pod mimovozečo se kočijo. Prenesli so jo na zdravniško postajo, kjer so jej obvezali glavo in vrat, ki sta bila močno poškodovana, na kar jo je mati odnesla domov.

Požar. Sinoči po 6. uri zvečer se je zažgal sofa v stanovanju Konstantina Lutmann-a v ulici Monte. Ker ni bilo njega doma, udrla so v njegovo sobo sosede in pogasili ogenj, ki je napravil kakih 100 K škode.

Pretep v malem svetu. Na zdravniško postajo so včeraj prinesli 3-letno deklico Fernando Sitter iz hiše št. 5 v srednji ulici,

katero je neka druga deklica iz iste hiše tako grdo nabila, da je imela revica več ran po obrazu.

Tatovi udrl. Predsinoči so udrl neznani tatovi v gostilno Marije Butkovič »Al Gambirinus«, v ulici Rossetti št. 2, kjer so pokradli tri zlate ure in dve zlati verižici, eno srebrno uro in verižico in 800 kron denarja. Razven tega so pokradli še nekatere druge stvari manjše vrednosti.

Zalosten konec berača. Berač Ivan Bjeker iz Rocola se je sinoči, nekoliko po 8 uri, v ulici Veltro zgrudil na tla in ostal takoj mrtev. Zastoj so bila vsa prizadevanja prihitelih ženic, ki so mu z različnimi pripomočki hotele pomagati k življenju; zdravnik, došli z zdravniške postaje, je konstatiral beračovo smrt in je dal truplo prenesti v mrtvašnico k sv. Justu.

En miniature. Predsinoči se je v ulici Beecherie vršila prava zmanjševalna slika burske gverilne bitke. Kakih trideset vročkrvnežev se je tako salamensko mikastilo, da bi se bilo kar kadilo, ako bi bilo kaj prahu. Dva pogumna redarja sta se vrgla med to bojujočo gručo in polovila nič manj nego pet »junakov«, drugi — menda še večji »junaki« — so pa pogumno, prav po Baratieri-jevem izreku — pokazali pete. Sodé po krstnih imenih ulovljenih — Arturo, Ciro, Alermo Mario, Luigi — bili so ti »junaki« našega časa seveda zopet ljubi regnicoli, kar dokazuje tudi fakt, da sta dva sama redarja brez najmanjšega truda ugnala v kozji rog trideset razjarjenih pretepaleev in ulovila pet izmed njih. Živeli torej laški podaniki, ki nas tako lepo zabavajo!

Dražbe premičnin. V sredo, dne 1. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Sette Fontane, hišna oprava; v ulici Forni št. 7, bicikl, oprema v zalogi, tapezije in pohištvo; v ulici S. Michele št. 26, železna blagajna.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 16.4, ob 2. uri popoldne 18.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.0. — Danes plima ob 7.10 predp. in ob 8.7 pop.; oseka ob 1.18 predpoludne in ob 1.57 popoldne.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« priredi v nedeljo dne 19. maja t. l. v »Narodnem domu« v Barkovljah zabavo z javno telovadbo, petjem in šaloigro. Natančnejši vsprejedi se priobči pravočasno. Toliko na znanje p. n. društvom in tudi bratom telovadcem, kateri so vabljeni, naj redno in točno zahajajo na vaje.

Vesti iz ostale Primorske.

× Laška tisočletna kultura. Zagrebškemu »Obzoru« brzojavljajo iz Zadra dne 27. t. m.: Sinoči ob 10. uri je kakih 200 oseb, med njimi veliko številu italijanskih gimnazijcev, navalilo na »Sokola«. Druhal se je drla kanibalsko »Abbasso Sokole, »fora i negri«, »morte alle caver«! Kamenje je kar deževalo. Od nikjer ni bilo videti redarjev. Morala je priti »bereitschaft« vojaške posadke, katera je razgnala te divjake. Čudno, da nam »Corr. Bureaux« ni javil tega krasnega čina avite culture, ko je sicer toli gostobeseden tudi ob najnepomembnejših dogodkih.

Vesti iz Kranjske.

* Občni zbor »Narodne tiskarne« v Ljubljani se bo vršil dne 5. maja t. l. ob 11. uri predpoludne v prostorih »Narodne tiskarne«.

* Vinarska zadruga v Novem mestu. Ustanovni shod te važne zadruge bo dne 1. maja t. l.

* Kamnik — slovenski Wöhrichshofen. Pod tem naslovom priobčuje zagrebški »Obzor« članek, poln simpatije do našega slovenskega Kamnika — tega zdravilišča našega. Članek proslavlja lepoto tamošnje narave, svežost zraka, udobnost življenja, gostoljubnost Slovencev, ter označa Kamnik kakor pravo »alpinsko letovišče«. Kamnik je postal zbirališče onim Hrvatim, ki odhajajo na letovišče. Tamošnje prebivalstvo jim povsodi vsprejemlje najprijetnejše, ljubeznjivo, tako bratski, da oni, ki je bil enkrat v Kamniku, ne more pozabiti ne le tega divnega kraja, ampak tudi ljubeznjivega meščanstva. Posebno se spominja tudi kamniških pevcev, ki s skladnim pevanjem hrvatskih in slovenskih

pesmi ob gotovih dneh in gotovih gostilnah slade gostom bivanje v Kamniku.

Legat, uredba kopališča, zdravilišča po Kneipovem sistemu: vse je tako, da Kamnik zasluži ime slovenskega Wöhrichshofena. »Obzor« zaključuje:

Kdor si želi ugodnega, prekrasnega in cenene letovišča in kneipovanja, pa tudi alpinskih brdin, ta more vse to najti mnogo v Kamniku lepše in ugodnejše, nego v deželah, kjer nam je vsa atmosfera tuja, neprijetna, in morda tudi naši narodni duši: neprijateljska. Leto vanje ima le tedaj pravega vspeha, ako ti je vse okolo tebe milo in drago in ako — slobodno dišiš!

In vspricho takemu oduševljenju naših bratov naj bi ne bili mi Slovenci sami ponosni na to lepo domovino našo?! Vseh zakladov in naravnih čudesev je polna ta naša zemlja; v tej naravni lepoti in zakladih imamo mi neizmeren naroden kapital, samo da ga bomo znali dvigniti in ga nalagati koristno. To pa bomo mogli, ako bomo resnično in z vsem sreem ljubili to domovino svojo, ako se vzbudi v nas narodni ponos, da bomo sami znali ceniti, kar je naše, in ako pride v nas tistega podjetnega duha, da enkrat z dejanji začnemo klicati tujinstvu: to je naša last, roko proč! Mi hočemo uživati, kar nam je naklonila Previdnost božja! Ljubimo jo torej, to lepo domovino našo! Njej, le njej naj bodo posvečeni: naša skrb, naša misel, naše sreče, naša ljubezen, naše materijalne in duševne sile in — naše delo!

Razne vesti.

Človek s kroglo v srcu. Strel v sree provzročila smrt. Le sila redki so slučaji, da bi človek, ki je dobil kroglo v sree, ostal na življenju. O takem slučaju poročajo iz Amerike. V Cardillonu, v Michiganu, je neki Charles B. Helson že pred štirimi leti dobil na dvoboju kroglo iz samokresa v sree. Vendar je še danes živ. Dolgo niso vedeli, kje da mu tiči krogla. Po iznajdbi Röntgenovih žarkov in na podlagi metode prodiranja z lučjo v neprozorne stvari se je dal Helson zopet preiskati in pogodili so, da je krogla v srcu in da se pregiblje, kakor se gibljejo mišice. Na to seveda ni misliti, da bi mu kroglo odstranili. Živi pa vendar-le.

Katera luč najbolj slabi vid? Kakor vemo tudi mi sami, se naše trepalnice neprestano spuščajo, o čemer se oko odpira in zapira. Nedavno so se v tem pogledu vršili poskusi pri raznih osebah, ob razni luči, ali pod istimi pogoji. Rezultat preiskavam je bil ta, da se ob luči navadne sveče trepalnice zapirajo 6krat, ob plinovi luči 3krat, ob električni luči 1krat v eni minuti. S tem je dokazano, da se oko najbolj trudi, oziroma oslabuje vid, ob luči sveče, a najmanjše ob električni luči. Ta je manj škodljiva, nego luč solca.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče. Ljubljansko gledališče je dospelo na Sušak in bo tam gostovalo nekoliko dni v »Hôtel Sušaku«. Prva predstava bo jutri.

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 30. (B.) (Zbornica poslancev). Med došlimi spisi je predlog posl. Doberniga (nemška ljudska stranka) glede zakonite uravnave odgovornosti skupnega ministerstva. Predlagatelj zahteva, da je pozvati vlado, naj ista nemudoma uvede potrebne korake, da zakon, obljubljen že pred 33 leti, o odgovornosti skupnega ministerstva čim prej stopi v veljavo.

Rešivši formalije je zbornica prešla na dnevni red t. j. v špeciialno razpravo novele o pristojbah. K § 11. se je oglasil za besedo posl. d. Vogler (nemška napredna stranka).

Izgredi v Lvovu.

LVOV 30. (B.) Sinoči so v ulici Siennawskega ekscedenti razbili šipe. Nadaljne izgreda so preprečili redarji.

Velik požar.

LVOV 30. (B.) Listi poročajo, da je minolo noč mesto Mjelec, ležeče ob zapadni gališki železnici, pogorelo. Zgorelo je 150 hiš.

Knez Ferdinand Bolgarski na potovanju.

DUNAJ 30. (B.) Knez Ferdinand Bolgarski je — na poti v Sredec — došel semkaj incognito na kratko bivanje.

Izgredi v Algiru.

PARIZ 30. (B.) Iz Algira poročajo: Sedaj so zaprti že skoro vsi oni Arabci, ki so oplenili Marguerite. Na ukaz državnega pravdnštva jih ostane 125 v zaporu.

Štrajk na Francozskem.

PARIZ 30. (B.) Socijalistični listi pojašnjujejo, da se je glasovanja radi splošnega štrajka vzdrazilo toliko delavcev zato, ker se hočejo še-le v šestih mesecih poslužiti grožnje s splošnim štrajkom, ko pojde za to, da se iz parlamenta in vlade izsilijo reforme, ki interesirajo vse delavstvo.

Smrt nadškofa Izakoviča.

LVOV 30. (B.) Njeg. vel. cesar je povodom smrti nadškofa Izakoviča armensko-katoliškemu stolnemu kapitulju brzojavnim potom izrekel svoje sočutje. Ministerski predsednik dr. Koerber, minister pl. Hartel in mnoge druge osebe so doposlale sožalne brzojavke. Generalnim vikarjem armensko-katoliške škofije je imenovan pater Moszoro.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

PASTIGLIE PROTI PRENDINI
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

Pozor na ta užig na zamašku !!!

Išče se popolnoma izvežban
mesarski delavec
zmožen slovenskega jezika. Popraša naj se pri uredništvu našega lista.

NAZNANJAM, da se sem prevzel v ulici Molin piccolo št. 9 (vhod iz trga della Zonta) dobro poznato
ljudsko kuhinjo.
Preskrbljena je vedno in ob vsaki uri z gorkimi in mrzlimi jedili; posebno pa imam vedno na razpolago raznovrstne ribe in poianto. Svojim rojakom se toplo priporoča
Ivan Štolfa.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Štantič
čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Tržišne vloge na knjižice s 4%.
 Posredovanje, posojila na vred-
 nosti papirja, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Tržiška posojilnica in hranilnica
 registrovana zadruga z omejenim poroštvom

VABILO
 na

IX. redni občni zbor

Tržiške posojilnice in hranilnice
 registrovane zadruga z omejenim poroštvom
 kateri bode
 v nedeljo dne 19. maja t. l. ob 10. uri predpol.
 v prostorih posojilnice („Slov. Citalnica“)
 ulica San Francesco št. 2, I. n.

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo in potrjenje letnega računa.
 2. Razdelitev čistega dobička.
 3. Poročilo o gospodarstvu z rezervnim zakladom.
 4. Razni predlogi.*)
 5. Volitev nadzornštva.
- K obilni udeležbi vabi

Nacelnštvo.

TRST, dne 30. aprila 1901.

*) § 50. Vsak zadržnik sme pri obnem zboru
 staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu.
 O teh predlogih pa občni zbor ne more precej
 sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzamejo v
 pretes, ali, če se morajo izročiti posebnemu odseku,
 ali nadzorstvu, ali pa nacelnštvu, da se o njih poroča
 v bodočem obnem zboru. Ti predlogi se morajo
 potem postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.
 Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
 pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na
 najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
 danje in prevažanje pohištva po železnici in
 morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
 tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici
 s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
 konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
 bojov, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in
 kamor si bodi.

Cene zmerne.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih
 aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.
 (Nasproti „Isola Chiozza“.)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati,
 modrei, umetne roke in noge, berglje, erna-
 nični pasovi, elastični pasovi in nogovice,
 suspensorji, elektroterapevtski aparati, aparati
 za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z: kirurška zdraviljenja, angleški
 predmeti o'l gumija in nepremočljivih snovi.

Osmica.

Podpisani naznanja, da začne z dnem
 28. t. m. točiti svoje belo in črno
 vino. Kapljica je najboljše kakovosti. Pričakuje mno-
 gobrojne obiska in se beleži udani: Jakob Škrinjar,
 posestnik na Trsteniku (nad Greto) št. 131.

Podpisani si časti naznanjati slav-
 nemu občinstvu v mestu, okolici in
 na deželi, da je prevzel

Zalogo olja, kisa, mila itd.
 v Trstu, ulica Barriera vecchia 4

Blago pošiljam franko na dom
 po naročbi na debelo in drobno. Po-
 šiljatve na deželo s poštnim povzajem.

Za mnogobrojne naročbe se toplo
 priporoča udani

Josip Gregorič

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Vzemite po potrebi na kosček sladkorja 30
 od 40 kapljic

A. Thierry-jevega balzama.

da notranje dele telesa dobro očistite in ne vživite samo
 ta balzam, ampak drgnite ž njim tudi zunanje dele te-
 lesa, katere obvarujete pred morebitnim vnetjem.

Pristen le z vsemi naprednimi državami registro-
 vano s zeleno varstveno znamko »nuna« in na kovin-
 ski kapi (zamašku) vtisnjeno tvrdko: Edino
 pristno. Posamezne steklenice se vdobivajo skoro v vseh
 lekarnah po 30 in 60 st. Po pošti dvanajst malih ali šest
 velikih steklenic štiri krone. Steklenico na poskušnjo
 z navodilom uporabe in izkazom zaloga celega svetá po-
 šilja po predplačilu 1 krone 20 stotink lekarnarja A.
 Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogateu (Ro-
 hitsch-Sauerbrunn). Vdobja se v lekarnah.

Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi
 vedno na zeleno varstveno znamko »nuna«, registrovana
 v vseh naprednih državah.

Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in do-
 hajajo vsaki dan izdelovalcu.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
 iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
 vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in pošena

Predobjava.

Častim si javiti slav. občinstvu, da otvorim dne 2. maja

TRGOVINO Z MANUFAKTURNIM BLAGOM

— v ulici Barriera vecchia št. 27. —

tam, kjer je bila prodajalnica Salzingerja.

V zalogi bodem imel popolen izbor predmetov za moške in ženske, in sicer:
 volnene snovi, bombažne snovi, perkale, rigadine, zlate, srebrne
 in brokatne snovi, satin, oksfort, cefir i. t. d.

Perila.

Platenine.

Bombaževina.

Srajce

za moške in ženske, bele in barvane, vseh vrst in izbrane kakovosti. Spodnje

srajce, spodnje hlače, nogavice, modrei, nadmodrei, manšete, ovratniki, kravate,

robcí, platenine i. t. d.

Posebno pozornost bom obračal v to, da bode moja trgovina vedno dobro izbrana,

da si bom nabavljaj vse predmete, ki jih bode slavno občinstvo želelo imeti in obljubujem

take cene, da se mi ne bode bati konkurence. Nadejam se podpore in beležim spoštovanjem

F. DOBAUSCHEK

TRST. — ulica Barriera vecchia 27. — TRST.

NB. Govori se tudi slovensko.

Gostilna

Dominik Ravalico

TRST. — Ulica Ghega št. 7. — TRST.

Velik izbor vin vseh prvih vrst: vino Teran,
 Istrsko, Opolo, Vis, najfinejša vina v bu-
 teljkah, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro.

Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo,
 tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno
 postrežbo.

Jakob Kosmelj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
 in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2,
 nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
 najudanejši

Jakob Kosmelj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

— najugodnejša gostilna —

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah

zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.

Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša

vina: opollo, istrsko črno in belo.

V najem

se odda kakor letovišče hiša na deželi
 s tremi sobami in kuhinjo na svežem
 zraku in jako zdravem kraju. Več se
 izve v ulici Petronio št. 1.

Da izpodrinem ceneno bazarsko ali semenjsko
 blago, mi je ena največjih švicarskih tovarn za ure
 naložila prodajanje teh-le ur in biserjev, skoro
 zastoj v svrhu reklame, da populariziram njene
 izdelke, dokler ne zmanjka zaloga.

Vsaki uri dodam kot
 darilo 1 futral od
 usnja in 1 novoz-
 najdeno žepno po-
 manjšovalno ogleda-
 lo v minijaturi.

Gld. 2-10
 stane

prava srebrna remontoir-žepna ura
 od niklja s francosko verižico in
 etvijem.

Gld. 4-20
 stane

prava srebrna remontoir-žepna ura
 posrebr. angl. verižico in etvijem.

Gld. 4-70
 stane

prava srebrna rem. ura za dame s
 posrebrneno anglezko verižico in
 etvijem.

Gld. 11.
 stane.

pristna 14. karatna rem. zlata žepna
 ura s krasno škafličko od atlasa in
 elegantno verižico.

Vsaki uri priložim listek o 3-letni garanciji.
 Da se vsakdo lahko brez rizika prepriča o solidnosti
 blaga, sprejemem, kar bi ne ugajalo, tekem 8 dni
 nazaj ter povrnem denar franko.

— Slični oglasi so le ponarejanja. —

Posilja se proti povzetju ali pa po doplanem denarju.

E. HOLZER

dobavljač zveze c. kr. avstr. drž.
 uradnikov itd.

tvorniška zaloga ur in zlatnega kamenja en gros.

KRAKOV, Stradam 18 (Avstrija).

Bogato ilustrirani ceniki ur in zlatenine gratis in franko.

Angenti se iščejo.

Proti malokrvnosti, za rekon-
 valescente in v obče za vse šibke
 osebe kakor tudi blede deklice
 se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih
 potrebnih količin železa in delujočih
 prvih kin na.

Vdobja se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Postne pošiljatve s povzajem.

Pozor „Secession“.

Kuhinjska posoda od sivega emaj-
 liranega železa, prekaša vse druge enake
 izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter
 je zelo po ceni in brez konkurence. Za-
 loga popolne kuhinjske oprave. No-
 vost te vrste je patentovani stroj za
 kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam
 od sebe, ne da bi bilo ga treba nad-
 zorovati. Izključno prodajo ima

Anton Amadeo

zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin

TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice v zavrtki z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

Elizabetine ulice 5.

